

LUTHEROVA DEKÁDA 2014

Všeobecné kňazstvo

8. Všeobecné kňazstvo a rôzne druhy služieb

Každý veriaci človek by mal vedieť, aký význam má Ježiš Kristus pre ľudstvo a čo preň urobil. Preto sú potrební ľudia, ktorí veriacim vysvetľujú pôsobenie Ježiša Krista na zemi a Jeho poslanie pre svet. Existencia a osobitý charakter služieb v cirkvi sú teda bezprostredne spojené s udalosťami, ktoré súvisia s Kristom. Pannenberg zastáva názor, že práve preto cirkevné zbory nemajú právo úplnej ľubovôle. To sa odzrkadľuje aj v konkrétnej podobe cirkevných úradov, ktorá je však variabilná. „Coram hominibus“ sa veriaci človek nachádza v rozličných vzťahoch. Luther vyratáva, koľko je možností, aké sú služby a v akom stave môže byť kresťan (manžel, sudca, občan, sedliak atď.). K tomu sa prirátava aj stav a úrad kazateľa.

Kristus sa inkarnuje vo vnútornej dôvere a viere srdca i vo vonkajších konkrétnych dielach. V tomto zmysle je slovo zverené každému človeku, každému stavu a každému úradu, aby ho mohol podávať iným, pretože služba Bohu nie je viazaná na jedno alebo dve diela, ani nie na dva či tri stavy, ale týka sa všetkých skutkov a všetkých stavov. „Gottis dienst ist nit an eynß oder tzwey werck gepunden, auch nit ynn eynen odder tzween stend gefasset, ssondernn ynn alle werck und alle stendt geteyllet.“ (WA 10/I, 1, 413, 7nn, Kirchenpostille, 1522; L 2, 36. 37). Len vtedy, keď sa duchovná sila slova bude podporovať týmto spôsobom, môže dôjsť k jeho správne mu používaniu a môže sa šíriť medzi ľuďmi. Známy je Lutherov výrok: „Alle Christen sein warhafftig geystlichs stands, unnd ist unter yhn kein unterscheyd, denn des ampts halben allein.“ (WA 6, 407, 13 – 19). Rovnosť kresťanov pred Bohom je v duchovnom zmysle, nie v úrade, teda „coram hominibus“.

Na základe 1. listu Korintským možno u Pavla hovoriť o rôznosti služieb v tele Kristovom. Možno nájsť uňho miesta, ktoré nasvedčujú tomu, že rozlišuje medzi významnými a menej významnými charizmami. No na základe týchto veršov nemožno hovoriť o úradne určenom vzťahu medzi charizmami. Kritériom legitímnej služby z Ducha je služba, ktorá slúži každému, aby ho povzbudzovala k životu s Kristom, ktorá odstraňuje rozštiepenosť a napomáha nastoľovať pokoj. Jediným základom cirkvi je Kristus. V žiadnom prípade ním nemôže byť cirkevný úrad alebo služba. Mnohoraké označenie skupín ľudí, ktorí vykonávali službu v Pavlom spomínaných zboroch, naznačuje, že v tej dobe neexistoval trvalý úrad ani neboli jasne stanovené právomoci, kompetencie.

V Novej zmluve sa veľmi často hovorí v obrazoch, v podobenstvách. Tak opisuje Ježiš aj kráľovstvo nebeské, panstvo Božie. Pomocou podobenstiev máme pochopiť to, čo nemôžeme vidieť. Tak je to aj vtedy, keď apoštoli píšu vo svojich listoch o cirkvi. Dôležité je Pavlovo prirovnanie cirkvi k telu Kristovmu (1K 12), ktorého jednotlivými údmi sú kresťania a hlavou je Kristus. Pavel prináša aj najbohatší výpočet darov a služieb (1K 12, 27n). V popredí stoja úrady apoštola a proroka, ktorý vykonáva prorockú úlohu. K uvedenému prirovnaniu a výpočtu služieb sa Pavel vracia v Liste Rímskym (R 12, 4n), kde sa hneď vedľa proroctva spomína diakonia, a neskôr ešte raz v Liste Efezským (Ef 4, 11n). Vo všetkých spomenutých statiach poukazuje na bohatstvo a mnohorakosť darov, ktoré sú dané zboru, a na služby, ktoré sa môžu na základe týchto darov rozvinúť. Ako telo cez mnohorakosť funkcií svojich orgánov je schopné života, aj cirkev žije len vtedy, keď v nej pôsobia účinné dary Božieho Ducha. Základom pre takéto fungovanie je láska, ako ju v 1. liste Korintským opísal apoštol Pavel.

Na týchto príkladoch vidíme, že už v čase Novej zmluvy rástol počet služieb cirkvi. Okrem jednotlivých služieb, z ktorých sčasti vznikli úrady, stojí vždy celý zbor ako aktívna spolupôsobiacia inštitúcia. V zbere sa podľa Novej zmluvy slúži rôznym spôsobom, ale každý zbor funguje ako celok, pretože všetci sme Kristovo telo, každý je úd Jeho tela – cirkvi. Pavel tiež predpokladá spolupôsobenie každého člena zboru pri službách Božích.

Pavlove slová, „aby si nik nemyslel o sebe viac ako treba, ale aby sme skromne zmýšľali, ako Boh komu udelil mieru viery“ (R 12, 3b), platia pre každého. V 1. liste Korintským (1K 12, 9) Pavel hovorí o viere ako o zvláštnom duchovnom dare. Viera je Boží dar. Podľa Bohom udelenej

miery viery sa mnohí stali svedkami viery, aby ňou mohli poslúžiť najmä cirkvi ako Kristovmu telu. V Liste Židom (Žid 11) čítame o svedkoch viery v Starej zmluve a mohli by sme hovoriť aj o svedkoch viery v Novej zmluve (Žid 11, 33n) a v ďalších dejinách cirkvi, napr. o reformátoroch. Kresťan ako šafár rozličnej milosti Božej má posluhovať tým duchovným darom, ktorý prijal (1Pt 4, 10). Chybou je, ak si niekto myslí o sebe viac ako treba. Žiaľ, nájdeme sa takí medzi ordinovanými i medzi neordinovanými. Hlavným kritériom v službe cirkvi každého kresťana by mala byť zásada Jána Krstiteľa „On musí rásť a ja sa umenšovať“ (J 3, 30) a v duchu toho Lutherov výrok: „Vivat Christus, moriatur Martinus.“ Boh udelil inú mieru viery Lutherovi, bojovníkovi reformácie, a inú Melanchtonovi, diplomatovi reformácie, ale bola to viera v tom istom duchu.

doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.
Všeobecné kňazstvo pokrstených veriacich